

A. II 10 Q

26 2
DE

INVOLVNTARIO ET CONTI-
NUO LOTII STILLICIDIO,
PECVLIAREM OB CAVSAM
NOTABILI,

OBSERVATIO ANATOMICO-PRACTICA,

QVA SIMVL

NOBILISSIMOS DOMINOS COMMILITONES

AD AVDIENDAS DEMONSTRATIONES ANATOMICAS

OFFICIOSE INVITAT

IOANNES GOTTLIEB ERHARD,

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. EXTRAORD. ET IN THEATRO ANATOM.
PROSECTOR.

ERFORDIAE.

EX OFFICINA HENR. RVD. NONNII, ACAD. TYP.

MDCCLXXXI.

§. I.

Multiplici usui, quem cadaverum humanorum dissectio medico & naturæ scrutatori subministrat, ille præsertim accensendus est, quod huius ope genuina sedes, veræ causæ & effectus multorum morborum detecti sint, imo adhuc detegantur, quæ alioquin certe nobis ignoti essent & manerent. Celeberrimi itaque anatomici & medici hac anatomie utilitate convicti iam pluribus eiusmodi observationum thesauris nos donarunt, quorum ope multorum morborum naturam & genium rectius atque accuratius quam antea explicare, consequenter etiam expeditiorem & efficaciorum medendi methodum concinnare possumus. Nobilis igitur est finis anatomie practicæ, qui consistit in conservatione generis humani, & magna est eius utilitas & emolumentum, quum medicinam exquisitiori morborum

A 2

cogni-

4

cognitione locupletaverit. Viri itaque, qui nullo fastidio deterriti, quod foetidum cadaver timidis tantum & infirmis animis excitare potest, observationes instituebant illasque in proximorum & posterorum commodum publici iuris faciebant, qui magni HARVAEI exemplo naturam tamdiu periculis tentabant, tamdiu disquisitionibus anatomicis exercebant, usque dum veritatem ab illa extorquerent, perpetuum sibi fundarunt monumentum & ob beneficia hac eorum opera generi humano ab illis tributa maximas merentur gratias,

§. II.

Iam vero quum tantam istiusmodi observationum copiam possideamus, nonne hodie aut in posterum sectionibus pathologicis superfedere possemus? Minime credas, quod hac in re non plus ultra illud omnis cognitionis humanæ iam assecuti simus, quod nihil amplius detegendum aut ordinandum seu corrigendum restet. Structura enim corporis nostri adeo artificialis atque composita est, ideoque partes eius eo magis permultis diversisque vitis atque defectibus obnoxia sunt, ut semper adhuc novæ veritates in hoc medicinæ campo detegendæ nobis relictae sint, id quod diligentes & scitu cupidi incisores etiamnum quotidie experiuntur. Adhæc bene etiam novimus, quoties & quantopere ingenium humanum erret, si imprimis præiudiciis & hypothefibus captum tales occupationes aggreditur: quam multimodis quoque partibus quodlibet objectum considerari queat,

=====
5
queat, & quam diverse sæpe representationes scrutatoris & observatoris modificatae sint, ut inde necessario contradictio aut opinionum varietas resultare debeat. Manus itaque proprias operi admovere sapius necesse est, ut antecessorum observationes, aut confirmemus, aut corrigamus, vel in ipsis etiam rebus, quas sæpe iam inquisiverunt magni nominis viri, non minus novas veritates inveniamus. Nonne hæc in lucro ponenda sunt?

§. III.

Obiter tantum utilitatis mentionem faciam, quam cadaverum morbosorum disquisitio Physiologiæ præstitit; quot arduis veritatibus hæc medicinae pars inde aucta & locupletata est? Multarum corporis humani partium usus & actiones certe nobis hucusque adhuc incognitæ essent, nisi vitiosa partium conditio de vera illarum utilitate nos certiores fecisset. An vero hucusque in hac scientia ad absolutum certitudinis gradum ascendimus? minime. Anatomia itaque practica in hac doctrina utilitatem suam hodie etiam nondum perdidit,

§. IV.

Tandem quum Anatome per se nostris diebus ingentis fecerit progressus, & anatomicorum recentiorum laboribus tot novis inventis ditata sit, non potest fieri, quin inventa hæc etiam in Pathologia prospectus novos exhibeant &

A 3

& hoc modo ad sectiones pathologicas magnum habeant momentum; illa enim nos cogunt & impellunt, ut magnam harum copiam repetamus, quum occasionem praebere possint, hic etiam novas veritates inveniendi aut iam inventas longe alio respectu considerandi. Ut taceam de incredibilibus saepe aberrationibus partium a consueta & naturali constructione, quas incisorum culter nonnunquam in hominum cadaveribus ratione situs, numeri, magnitudinis, defectus aut excessus partium animadvertere potest, quae saepenumero rem antea difficilem intellectu, aut dubiam, aut prorsus falsam ex insperato solvunt & illustrent.

§. V.

Ex dictis itaque patet utilitas & praesentia anatomiae pathologicae adhuc consistens, & allata momenta iam ad illam commendandam & excolendam sufficere possent. Sed nonnemo medicorum practicorum nihilominus mihi obiiciat: etsi eiusmodi dissectiones in illis casibus prodesse possunt, ubi plane singularem, aut adhuc incognitam morbi & mortis causam suspicamur; non tamen video, quid fructus inde capiam, si causa morbi & mortis mihi iam nota est, aut morbus solitus aderat. Eapropter breviter adhuc rationes aliquot afferam, quae ostendant, tales disquisitiones praeter supra iam allatum generalem usum specialem quoque aut privatum usum habere.

§. VI.

Et primo quidem iactantia esset, si obtinere & gloriari velles, quasi in consuetis etiam aut sæpe occurrentibus morbis causas eorum e circumstantiis aut symptomatibus certo demonstrare scias; casus postea enarrandus hoc sufficienter refutabit. Nam etsi hic non aderat rarus aut infuetus morbus, causa antecedens occasionalis etiam indicabatur, nemo tamen causam proximam hic latentem certo nuntiare, aut tantum suspicari poterat. Et certe plures dantur eiusmodi casus, sed quid multis moror?

2) Solatio & tranquillitati tam medici quam familie mortui aut affinium eius inservit cadaveris incisio, si & sibi & his de insanabilitate morbi aut occulta eius causa evidenter persuadere potest.

3) Artis medicæ tironibus culter anatomicus eam affert utilitatem, ut in casibus tam singularibus quam consuetis oculares, ut ita dicam, & perspicuas notiones de sede, causis aut effectibus multorum morborum acquirant.

4) Quando adversa tempestatis constitutio, familie cuidam propria diætæ vitia, artium quarundam occupationes sanitati iniquæ &c. morborum alias raro occurrentium & ad agnoscendum difficultium causæ sunt, dum incisiones sæpe significare non solum, sed & declarare nobis possunt, quid in similibus casibus faciendum, quid expectandum sit.

§. VII.

Sed hæc sufficiant ad probandum, sectionum pathologicarum utilitatem etiamnum constare; breviter tantummodo adhuc annotare volo, quod sub earum usu apta cautione opus sit, si ex eo, quod in cadavere videmus, causas morborum recte diiudicare volumus. Hæ enim sæpe non statim in conspectum veniunt, sed effectum tantummodo morbi adhuc animadvertimus, e quo tamen intelligens & peritus medicus ad causam sæpe concludere potest, si præsertim historia morbi auxilio simul utitur, & in eo observata symptomata cum vitiis, quæ nunc in cadavere cernuntur, comparat. Quoniam igitur epicrisis in observationes anatomicas interdum omnino difficilis est, probe solliciteque cavendum erit, ne eandem nimis inconsiderate acceleremus & falsorum in medicina principiorum ansam præbeamus, uti quidem non semel factum est, & cuius errorum generis satis multa exempla historia medica exhibet. Huius momenti causa occasio arripi posset, de sectionum pathologicarum utilitate dubitandi, aut illas prorsus reiiciendi. Sed an abusus rei verum eius usum tollere potest?

§. VIII.

Neque etiam superfluum existimo admonitionem erudiendi cupidis tradendam & inculcandam, ne ex nimio artis fervore modum excedant, sed eundem potius convenienter limitent, si forte incisiones cadaverum humanorum morbis

morbis contagiosis extingtorum instituant. Etsi enim non in omnibus eiusmodi morbis, qui contagiosi vocantur, resorptionis periculum metuendum sit, attamen satis multa cautione ac prudentia opus aggrediendum est, huc pertinet: aër apertus recens, evitatio vulnerationis digitorum, observatio munditiei, praesertim in exploratione abdominis taliumque partium, in quibus contactus periculum imprimis praesto est. Tristis enim experientia monstravit, plures cognitionis cupiditate ducti ex aptae circumspectionis omissione studium & ardorem caro solvere debuisse pretio.

§. IX.

Tandem quoque me non praeterit, dare morbos, in quibus culter anatomicus frustra adhibetur, ut huius ope sedem & causas eorum investigemus. Huius rei exempla praebent plures morbi ad systema nervosum, partium fluidarum vitia, &c. spectantes. In eiusmodi scilicet casibus magis contenti esse debemus phaenomenis, quae morbus offerebat, ut ex his ad morbi & mortis causam concludamus, quanquam & hic cadaveris dissectio remote tamen aliquid ad illius diiudicationis confirmationem conferre potest; si nimirum nullum manifestum vitium ullius visceris aut aliarum corporis humani partium conspicio, tum forsitan illa in morbo observata symptomata ad earum partium vitia me ducere possunt, quae pro earum natura ac indole scrutatoris oculo se abscondunt.

B

§. X.

Sed tranſeamus nunc etiam ad ſpecialem noſtræ com-
 mentationis materiam, quæ antecedentium meditationum
 anſam præbuit. Exoptata nimirum occaſio mihi data eſt,
 clinici pro pauperibus inſtituti curam gerere, in quo hu-
 cuſque laboravi in ſocietate excellentis PLANERI, iam proh
 dolor! præmatura morte nobis erepti, amici per omnem
 meam vitam non obliſcendi, cuius curæ ac directioni in-
 ſtitutum iſtud commiſſum erat, in quo legem quaſi nobis im-
 poſuimus, in caſibus raro occurrentibus, dubiis & memora-
 bilibus inciſiones cadaverum inſtituendi. Nec ullam certe
 talem occaſionem prætermitteremus, niſi amor ſuperſtitio-
 ſus & præiudicium ineptum propinquorum, aut mortem
 celantium, aut ſectionem proſus recuſantium, ſæpius im-
 pedimenta nobis obiicerent. Hic enim hoc nobis eſſet com-
 modum, phænomena morborum cum vitiiſ ſectione inven-
 tiſ comparandi indeque rectius argumentandi, quam in in-
 ſtitutiſ anatomiciſ publiciſ, ubi raro cadaverum illuc dela-
 torum ſtatus prægreſſoſ cognovimus. Eſt igitur mihi in
 animo, rarum & notabilem in modo laudato inſtituto clini-
 co obſervatum caſum enarrare, qui eſſi non omnino habeat
 novitatiſ meritum, quum Cl. LIEVTAVDIUS in ſua hiſtoria
 anatomico-medica ſimilem quendam e propriiſ adverſariſ
 annotaverit,*) mihi tamen narratione dignuſ videtur, quum
 in

*) Vol. I. obf. 1261. Inſtituta diſſectione cadaveriſ viri cu-
 iuſdam octogenario maioriſ, qui multiſ abhinc anniſ *mi-
 ſtione*

in eo ad originis causam propius accedere rectiusque inde argumentari possumus; atque ita morbi historiam quamvis imperfectam & interruptam præmittam, deinde id, quod per dissectionem inveni, proponam, tandemque in corollariis cum huius casus epicrisi commentationem meam finiam,

HISTORIA MORBI.

§. XI.

Mulier innupta 65 annorum auxilium nostrum quærebat d. 24. Mart. 1784. ob hæmorrhagiam ureri, cui involuntarium urinæ profluvium prægressum esset. Simul querebatur de dolore ardente in infimo ventris. Alvus dura erat tarda que. Postremam ob causam, ut & ob ægotæ ætatem & quoniam neque verus hæmorrhagiæ fons nec eius causa indicabatur aut indicari poterat, curationis indicatio ad hæmorrhoides vesicæ tendebat, ideoque sequens potiuncula præscribebatur: ℞ Tamarindor. unc. ij. solv. in aquæ ferment. unc. v. Col. D.S. bihorio cochlearia duo. Sed d. 27. ei. audiebamus, alvum esse obstructam prioraque symptomata perdurare. Accipiebat ægra Cremorem Tartari, cu-

B 2

ius

Etione involuntaria, & molestissima, consistebatur, in apri-
cum veniebat vesica contracta & callosa; vel ad quamvis
dilatationem inapta,

ius usu, uti primo Aprilis nuntiabatur, alvus quidem libera facta, reliqua vero symptomata eadem manebant. Cum Cremore Tartari continuabatur, unacum fomentatione ex infuso florum Chamomillæ & Sambuci abdomini applicanda. Ex hoc tempore posteriores de statu ægrotae relationes omittuntur usque ad 18. Aug. 1785, quum in publicum receptioni pauperum destinatum ædificium recepta esset, cuius ægroti ab instituto nostro clinico dependent, & gratuito medicamentis instruuntur. Nostra igitur ægrotā nunc conquerebatur de continuo involuntario urinæ stillicidio, cuius primam occasionem præbuisset lapsus ante sesquiannum circiter & quidem dorso onerato factus. Hæc vero circumstantia nullam tamen illustrationem super propiorem molesti huius mali causam nobis dare poterat, consequenter coniecturis tantum contenti esse & indicationes nostras illis accommodare coacti eramus, ut experiremur, num forsā causa adeo occulta e medicamentorum effectu detegenda esset. Die igitur memorato illi porrigebatur potiuncula e drachm. ij. nitri depurati in aquæ simpl. unc. v. soluti & scrup. j. tincturæ Cantharidum composita & bihorio cochleatim sumenda. Quum enim vitiosam sphincteris vesicæ urinariæ conditionem suspicaremur, quæ in nimia eius relaxatione consistere poterat, sperabamus, Cantharidum usum, quarum in vias urinarias efficacia nota est, hoc vitium correcturum esse. Verum excretio lotii inde quidem aucta, uti 27. ei. nuntiabatur, sed æque involuntaria, quam antea erat. Tincturæ Cantharid. scrupul. j. ægrotae iterum ordinabatur, sed in com-

combinatione cum unc. vj. Decocti e fol. uvæ urfi unc. dimidia parati. Continuus urinæ defluxus nunc etiam causâ erat excoriationis partium adiacentium, cui malo cum Cera-
to Saturni occurrebatur.

§. XII.

His vero remediis nulla quoque mali mutatione producta, ægra medicamentorum usum iterum omittebat, symptoma hoc molestum, quam diu adhuc vivebat, sustinens. Quum enim mense Septembris eiusdem anni febris remittens biliosa illam invaderet ideoque in Nosocomium adduceretur, ubi curæ meæ subiecta erat, vitium hoc uno tenore adhuc continuabat. Febre biliosa sublata denuo quidem periculum faciebam, iubens ut regioni ossis sacri emplastrum vesicatorium applicetur, ad aliquem stimulum excitandum, si forte paralysis in causâ esset; sed & hoc inutile erat. E Nosocomio dimissa miseram vitam adhuc agebat usque ad Februar. anni 1786. Iam ex improvise in lecto mortua reperiebatur, antea nihil querens nisi virium inopiam senectuti & egestati propriam. Fortuito accidit, ut cadaver publicæ demonstrationis causâ theatro anatomico exhiberetur, in quo tandem nunquam tollendam mali causam ex insperato inveni, quemadmodum in sequenti articulo enarrabo.

SECTIO CADAVERIS MYLIEBRIS.

§. XIII.

De cavitate thoracis & cranii taceo, quoniam partim ad rem inquirendam nihil conferunt, partim etiam nihil praternaturale ostendebant. Solius ergo abdominis cavi præcipuas, quas illo tempore annotavi, a statu naturali aberrationes, illas præprimis cystidis urinariæ proponam.

- 1) Habitus corporis externus erat macilentus.
- 2) Aperto abdomine & considerato mesenterio plures eius glandulæ tumidæ apparebant, quin earum nonnullæ in calculos diversæ magnitudinis mutatæ erant.
- 3) Vesicula fellis satis ampla ac turgida marginem hepatis anteriorem superabat, & 24 calculos lapidea duritie & superficiebus politis instructos continebat.
- 4) Ren sinister dextro minor erat, pelvis vero renalis sinistra dextram amplitudine superabat, uti & ureter sinister lateris valde dilatatus erat.
- 5) Vesica urinaria nec visu nec adhibito flatu detegenda erat. Loco enim vesicæ nil apparebat nisi massa membranacea densa & quasi callosa cum peritoneo super vesicam ad uterum eunte prorsus coalita; flatus ope tubuli per urethram inspiratus statim ureteres penetrabat, nec vesicam attollebat.

§. XIV.

S. XIV.

Hanc ob causam publica huius partis demonstratio imperfecta manebat; ego autem curiositate permotus illam privato & exactiori examini subieci. Licet incisio mea satis profunde in massam supra memoratam deorsum penetraret, lotii tamen receptaculum non attingebat. Massa callosa insertiones quoque ureterum circumdabat, ita ut illos salvis partibus amplius prosequi non poteram. Vt itaque ad cavum lotii transitum concedens pervenirem, ureteres prope insertionis locum incidebam, & hanc incisionem ope conductoris & scalpelli utrinque continuans cavum hoc modo aperiebam, quod loco vesicæ aderat, & quod nihil aliud erat, quam cavi ureterum continuatio. Urethra igitur, cuius orificium superius uti inferius patebat, unacum coarctato vesicæ cavo considerata, aut v. v., optime conferri poterat cum latina littera T.

COROLLARIA.

S. XV.

1) Hæc anatomica partium affectarum disquisitio monstrat, mali incurabilis causam hæsisse in vesica ob callositatem membranarum ad quamvis distensionem inepta & in impotentia fibrarum, quibus ostium vesicæ comprimitur, ut itaque lotium, uti in renibus fecernebatur, continuo iterum per urethram stillare deberet.

2) Si

2) Si iam relatam vesicæ deformitatem cum prægressis in historia morbi memoratis phænomenis attente comparamus, necessario ex his concludendum erit, ab initio morbi adfuisse rupturam seu dilacerationem vesicæ urinariæ. Hanc adfectionem comprobant tam causa, quam symptomata morbi. Causa enim erat lapsus violentus cum onere dorso imposito & verisimiliter etiam vesica plus minus lotio repleta; symptomata autem erant hæmorrhagia e vasis dilaceratis, involuntarius lotii effluxus e vesica functioni suæ non amplius idonea, & dolor ærdens infirmi ventris fibras nunc denudatas & acri liquore, lotio nimirum, irrigatas afficiens & ex inflammatione superveniente proveniens.

3) Mirandus omnino est modus, quo natura in coniungendis partibus solutis utitur; in hoc tamen casu reunionis rationem quodammodo capere possumus, quam mihi hoc modo explico: statim post rupturam vesicæ urinariæ intestina vicina spatium nunc vacuum iterum occupabant simulque ponderis ope vesicam comprimebant, adeo ut margines dilacerati se mutuo quamvis imperfecte attingerent, ita tamen ut lotio & sanguini in cavum abdominis diffusis via per urethram pateret, inde profluvium urinæ involuntarium & hæmorrhagia, non uteri, uti ab initio indicabatur, sed vesicæ vulneratæ.

4) Pars vulnerata pro ratione irritabilitatis & sensibilitatis suæ semper experitur leviolem vel vehementiorem inflammationem, cuius symptomata sunt calor, dolor & tumor; iam vero irritabilitas & sensibilitas vesicæ urinariæ sa-

tis

17
tis nota est, non igitur fieri non poterat, quin etiam huic parti taliter affectæ inflammatio superveniret, quæ non solum cavi vesicæ, sed etiam partis peritonei super vesicam ad uterum euntis plenariam coalitionem effecit, qualem in aliis partibus antea inflammatis, e. gr. pleuræ cum pulmonibus, sæpissime in cadaveribus animadvertimus, & quæ præcipue lymphæ coagulabili vaporis sub forma in cavitatibus secretæ adscribenda est. Inde igitur coarctatio & densitas membranarum vesicæ, cuius inferior pars exiguum tantummodo cavum reliquerat, quod a continuo lotii per ureteres affluxu apertum tenebatur.

5) Ex dilaceratione membranarum vesicæ urinariæ facile nunc etiam explicandum erit continui urinæ stillicidii spurcum symptoma: vesicæ sic dictus sphincter ob fibrarum muscularium rupturam fulcrum suum, ideoque & sese contrahendi collumque vesicæ comprimendi facultatem amisit, quamobrem lotium, uti in renibus secretum & per ureteres instillatum fuerat, viam apertam inveniebat, ut continue guttatim per urethram emitteretur. Ureteris sinistri maior amplitudo fortasse inde oriri poterat, quod fibræ musculares vesicæ huius lateris magis afficerentur, ideoque spasmodice contractæ lotium aliquamdiu commorarentur.

6) Quotquot etiam observationes de ruptura aliorum viscerum, speciatim membranaceorum, ut ventriculi, intestinorum, cystidis felleæ &c. litteris mandatae sint, illam tamen vesicæ urinariæ in nullo adhuc casu descriptam inveni,
C propter

propterea certe, quoniam rarius accidit. An enim casus ille
 e Cl. LIEVAVDII divite observationum anatomicarum supel-
 lectili adductus talis causæ effectus fuerit, non præcise deter-
 minari potest. Eiusmodi dilacerationum viscerum mem-
 branaceorum causæ ut plurimum erant, præter violentiam
 externam, interna teneritas eorum seu infirma particularum
 cohesio, aut quod singulæ membranæ vel earum partes in
 vivis corporibus adeo attenuarentur, ut exigua tantum vis
 ad illarum dissolutionem requiretetur. Quod igitur attinet
 ad præsentem casum, non sine ratione suspicor, illam teneri-
 tatem dilacerationis vesicæ causam remotam subministras-
 se, quoniam partium terrearum abundantia, nimirum calcu-
 li vesicæ felleæ & glandulæ mesenterii induratæ, in cadave-
 re deprehendebatur, & præterea etiam in corporibus senio
 confectis partes terreæ semper prævalere solent, quibus co-
 hæsiōis vis imminuitur atque debilitatur. Quum itaque in
 nostro casu conditiones hæc concurrant, eo magis etiam la-
 psus violenti ope talis effectus locum invenire potest.

7) Tandem quoque hæc observatio viam ostendere
 potest tam ad diagnōsin quam prognōsin huius mali, scilicet
 rupturæ vesicæ urinariæ. Diagnōsis disquisitione accurata
 causarum atque symptomatum, ut & aliarum circumstantia-
 rum illos comitantium, quæ omnia in relata morbi historia
 quantum possibile clare proponere studui, allevabitur. Ad
 Prognōsin vero quod attinet, hicce casus nos docet, LOMMII
 effatum de vesicæ vulneratione non universaliter admitten-
 dum esse, quum dicit: "ex vulnere urina fertur, aut certe
 pro

pro urina sanguis meitur; accedit vomitio bilis, singultus, delirium, & horum sequax comes mors." Hic enim sine artis adiumento vulnus vesicae iterum consolidaverat natura medicatrix, sine qua conatus medici ad mali medelam parum contr. buere valebit, morbi tamen cognitio eum saltem diriget, ut omnia, quae consolidationem impedire aut gravare possent, removeat, operamque dabit, ne noceat, si prodesse forsitan nequeat.

Sed haec haecentis. Restat nunc, ut muneris clementissime mihi demandati mentionem faciam, cuius occasione commentationem hanc elaboravi: *Eminentissimus ac Celestissimus Princeps ac Dominus, DOMINVS FRIDERICVS CAROLVS IOSEPHVS, S. Sedis Moguntinae Archiepiscopus, S. Romani Imper. per Germ. Archicancellarius, Princeps ac Episcopus Wormatiensis, Dominus noster Gratosissimus*, pro summa, qua omnes, qui operam & studium in litteris collocant earumque utilitatem communem promovere student, complectitur indulgentia, me Professoris Med. publ. extraordinarii munere fungi iussit, pro quo summo beneficio mihi tributo submississimas persolvo grates, & Deum ter optimum maximum precibus adoro supplicibus & ardentissimis, ut *Principem Indulgentissimum* maxima quavis felicitate exornare velit, ita ut *Pater patriae clementissimus* optima semper & inconcussa valetudine fruatur, regimen *Ilius* faustissimum sit, & sub *Eius* indulgentissimo regimine tam res publica quam litteraria magis magisque crescat & latissime floreat.

C 2

Gratam

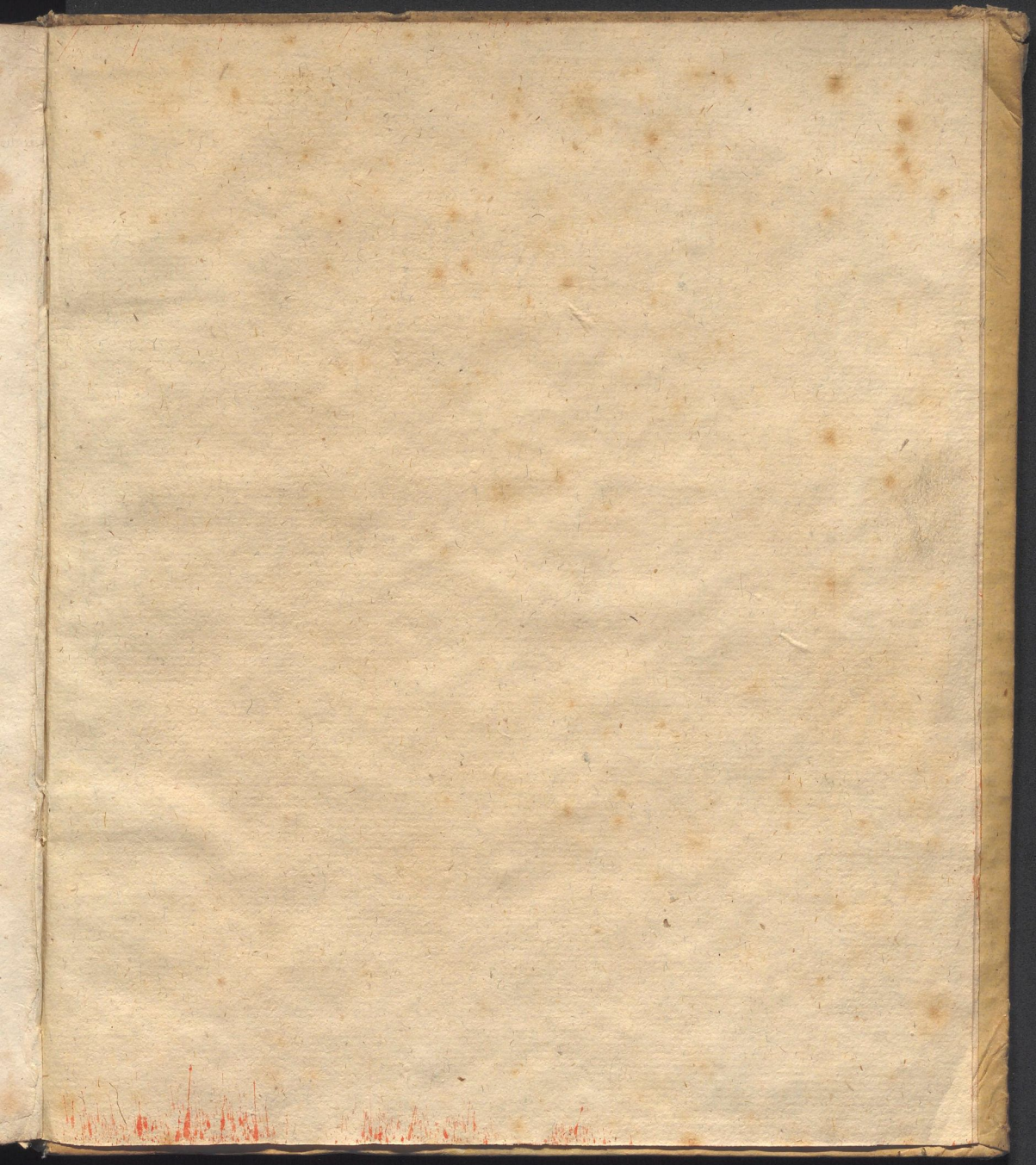

Gratam quoque acceptamque habere velit submissam
meam gratiarum actionem *Reverendissimus ac Illustrissimus*
Dominus, DOMINVS CAROLVS THEODORVS AN-
TONIVS LIB. BAR. DE DAHLBERG, Archiepiscopus
Tarsensis, Coadiutor Moguntinus, Wormatiensis & Constan-
tiensis, nec non Civitatis ac Territorii Erfordiensis Pro-
princeps, Dominus noster Clementissimus, pro Cuius
vita & incolumitate ardentissima nuncupo vota, supremum
rebusque humanis propitium Numen implorans, ut *Ipsi*
vitam longævam, consiliorum ex publico commedo captan-
dorum prosperrimos eventus, & rerum privatarum felicitatem,
novo in dies cumulo augendam, benignissime concedat.

Vos denique, *Commilitones suavissimi!* ut prælectionibus
meis, corporis humani cognitionem anatomicam, scientiæ nostræ
fundamentum fulcrumque, spectantibus, eadem qua hætenus
diligentia & impostero interesse velit, mihiq; semper faveatis,
humanissime rogo. Dabam Erfordiæ d. VI. Februar, MDCCXC.

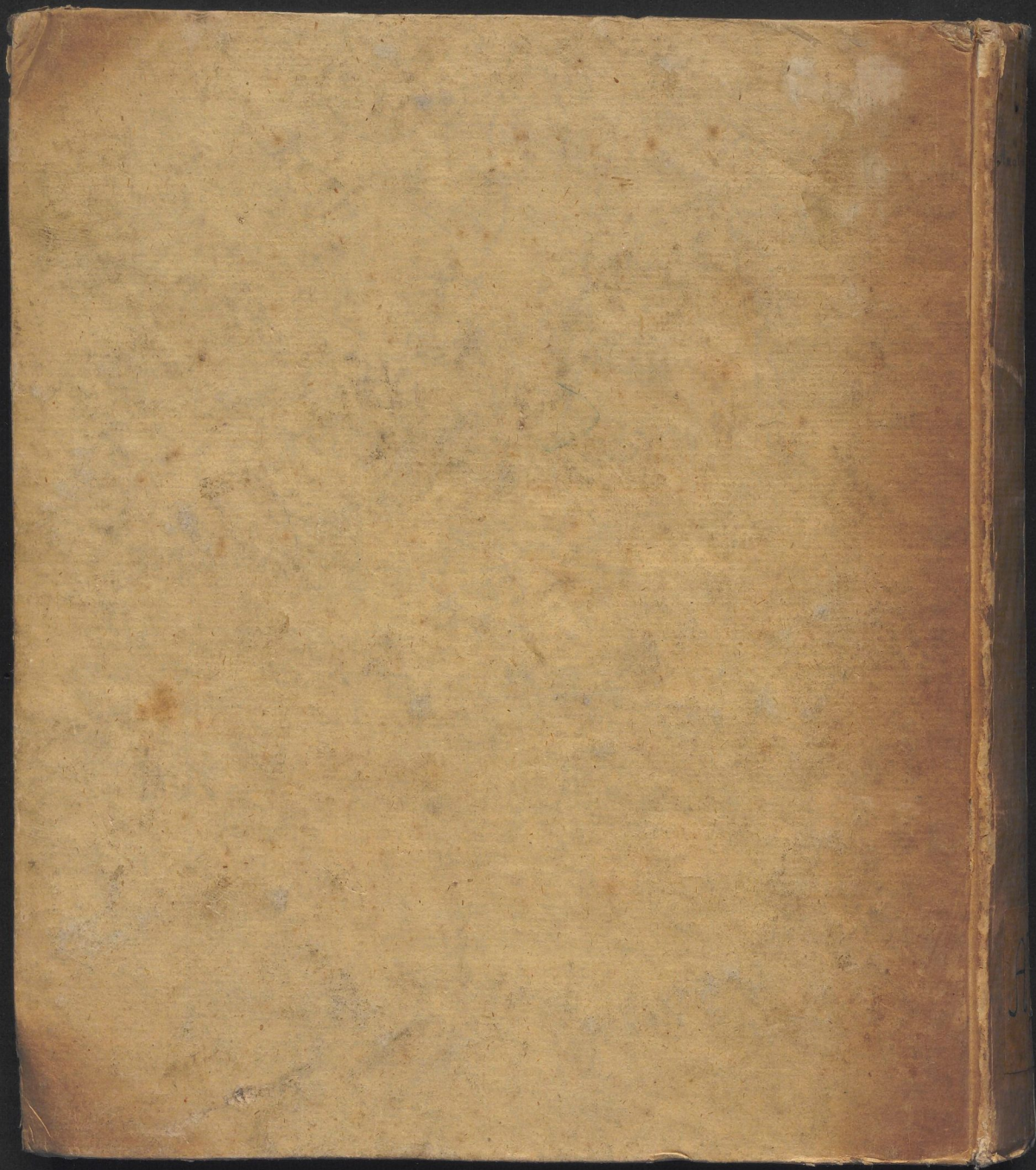
PICA^v

1018

+

26 2

DE
INVOLVNTARIO ET CONTI-
NVO LOTII STILLICIDIO,
PECVLIAREM OB CAVSAM
NOTABILI,

OBSERVATIO ANATOMICO-PRACTICA,

QVA SIMVL

NOBILISSIMOS DOMINOS CO

AD AVDIENDAS DEMONSTRATIO

OFFICIOSE INVITA

IOANNES GOTTLIEB

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. EXTRAORD. ET

PROSECTOR.

ERFORDIAE,

EX OFFICINA HENR. RVD. NONNI

MDCCLXXX.

